

PRYS DER INSERTIE.

15 centiem den drukregel.
40 centiem de reklamen.
Alle toezending van brieven, geld,
moet ons vrachtyr worden.

Wekelyks verschynende Woens-
dag en Zaterdag, by den Opstel-
ler-Uitgever, HUB. DE COCQ-
CRETEN, te Sint-Truiden.

HET REGT

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

VADERLAND.

GODSDIENST.

VRYHEID.

ABONNEMENT PRYS:

Voor de Stad 5 fr. per jaer.
3 fr. per 6 maent-
den.
1-75 fr. per tri-
mester.
Voor Buiten 6 fr. per jaer.
3-50 per 6 maen-
den.
2 fr. per trimest.

DE PRIESTER EN DE POLITIEK.

ZESDE ARTIKEL.

Een van de grootste eertitels van de geestelykheid zoowel op onze dagen als in vroegere tyden, is, dat zy byna alleen, terwyl de groote hoop zich zoo gemaklyk de oogen liet begoochelen en verleiden, altyd de politieke zedelykheid ongeschonden heeft weten te bewaren. De schoonste perel van hare kroon is, dat zy nooit aen de revolutionnaire onregtvaardigheden de hand geleend heeft, maer dat zy ze altyd onbeschoornd geschandvlekt heeft en altyd ook getracht heeft de volkeren, die door valsche leerstelsels bedrogen waren, tot het licht der waarheid terug te brengen.

Daer gaf zy altyd, zelfs in de min bloeiende tyden van hare geschiedenis, de klaerblykende stroomproeven van tot stichting van de goddeloosheid. Zonder hooger in de geschiedenis op te gaen, de ouderlingen van onze dagen verhalen ons, hoe de geestelykheid in de groote fransche revolutie van 89, wanneer duivel en hel tegen priester en altaer schenen losgebroken te zyn, zich als eenen stalen muur tegen de revolutionnaire baldadigheid stelde; met welken heldenmoed zy de goddeloosheid bevocht; met welken onbeschoornden en aenhoudenden iever zy aen het fransch volk deed zien de diepte van den afgrond, waerin de vrygeesten van dien tyd Frankryk wilden neerstorten en hoe men Haer zag alles onderstaen: gevangenis te water en te brood, vervoering in verafgelegene eilanden en zelfs den dood liever dan aen de revolutionnaire overweldiging iets toe te staen of aen hare zending te kort te blyven.

Dit zagen wy zelve ten tyde van Wilhem den I, die ons katholyk België wilde protestantiseren; dit zien wy nu in Polen, in Italië en ook in België, waer de geestelykheid met eenparige kracht de vryheidsdoodende en de kerkverdrukkende wetten en maatregelen van een maçonniek ministerie kloekmoediglyk bevecht en niet ophoudt van aen de volkeren, die aen Hare zorg toevertrouwd zyn, te doen zien, op welke arglistige manier *mannen zonder God of geloof* hun het oud katholyk geloof van hunne voorvaders, die zoo dikwyls voor vryheid en godsdienst hun bloed vergoten

hebben, willen uit het lyf rukken.

Maer waarom die byzonderheden aengehaeld, vermits twintig eeuwen daer zyn om die eertitels aen de geestelykheid toe te schryven? Dit bekennen ook hare vyanden in die oogeblikken dat hunne driften zwygen en dat de gezonde rede over hunne woedende razerny tegen kerk en priesters de overhand heeft.

Om zich te wreken over den priester die zyne burgerlyke regten uitoefent; die de regten van de kerk, welke de Constitutie Haer waerborgt, verdedigt; die de goddelooze inzigten van de logie-mannen aen den dag haelt en bevecht, spaert men geenen laster noch leugentael. Men verwyrt aen de priesters dat zy achteruit gaen, dat zy vyanden zyn van den voortgang, dat zy de volkeren in eene diepe onwetendheid trachten te houden om ze te overmeesteren. Men tuigt hun op, dat zy de voorstaenders zyn van de onbeschaeftheid en dat zy de noodwendigheden van de hedendaegsche eeuw niet kennen. Men spouwt tegen hen uit deze en duizende andere betigtingen van dien aard zonder er een enkel proeffe by te doen waer al die beschuldigingen, die van geen strooi zyn, op rusten. Zoo deed ook Voltaire, dat groot kopstuk van de goddeloosheid, die priesters, kerk, paus en Christus zelve in het modder wilde vermachten!!! « Liegt maer, zeide hy aen zyne makkers, lastert maer tegen God en Kerk, gy zult altyd iemand vinden, die u zal gelooven. » Zoo doen ook onze hedendaegsche vrydenkers; zy hebben de aenbeveling van hunnen meester niet vergeten.

Wy houden op de stelligste wyze staen, dat de geestelykheid, nu gelyk altyd, bemint en bevoerdert al wat waer is, wat regtvaardig, wat voordeelich en redelyk is, het zy het oud of nieuw zy. Wy beweerden, dat zy zich altyd op de eerste linie bevindt, wanneer die punten bevochten worden en dat zy ook, moest het zyn, haer bloed zou vergieten om ze te handhaven. Dit is hare zending en de geschiedenis verzekert ons, dat zy nooit in geene eeuw noch in geene omstandigheid, hoe moeiljk zy ook was, er aen is te kort gebleven.

De priesters zyn de vyanden van den voortgang!!! De voorstaenders van de onbeschaefing!!! Maer, wy vragen het aen hunne laste-

raers, is het wel mogelyk een groot en bloeiend gesticht van onderwys op te noemen het geen hun werk niet is? Wie heeft ooit, nu gelyk eertyds, de kunsten, de wetenschappen en de talen met zoo hardnekkigen iever geoeffend, begunstigd en voortgezet als de priesters? Zyn zy het niet die Europa beschaefd hebben? En zonder hier te spreken van voorgaende tyden; zyn het niet de scholen der geestelyken, die nu op dezen dag nog den eersten rang houden onder al de gestichten van denzelfden aard, te beginnen van de scholen van lager onderwys.... van de scholen der arme Broeders van Liefde, die de liberale klik zoo zeer schynt te verachten, maer die Guizot, welke nochtans geen uit is, de beste onderwyzers van Frankryk verklaert, tot onze katholyke universteit, die de glorie is van België, één van de wonderbaerste instellingen der XIX eeuw en wier luister zich reeds door geheel de wereld verspreid heeft?

Hierin ten minsten hebben wy reden van te gelooven dat de liberalen, die zich voor mannen van vooruitgang uitgeven met ons ten accord zyn; want, niet tegenstaende dat zy alle vryheids-vermoordende middelen, welke ons maçonniek gouvernement inspant om het katholyk onderwys te benadeeligen, goedkeuren, zien wy nochtans, dat zy grootendeels hunne kinders niet naer liberale maer naer katholyke scholen zenden. Dit is waerschyntlyk liberael logue waerin het aen teereen niet gegeven is klaer te zien.

De priesters zy de vyanden van den voortgang!!! Maer de byzonderste schryvers onder de protestanten, als Guizot in zyne *Histoire de la Civilisation*, Ranke, Leibnitz, Robertsonenz. enz. en zelfs de hevigsten onder de goddeloozen als Voltaire, J. J. Rousseau, Mirabeau zyn veel regtvaardiger in hun oordeel over de priesters. Deze mannen, hoe ingenomen zy ook waren tegen de priesters, bekennen dat Europa zyne beschaving aen den invloed van het katholichismus te danken heeft er dat in die streken, waer de priester zyne beschavende stem niet heeft laten hooren, dar ook de volkeren nog in de diepe duisteris der onwetendheid zitten.

Wordt voortgezet.

EENE NIEUWE NEDERLAEG.

De liberalen hebben over eenige dagen te Dixmude in de gemeente-kiezingen wederom eene allergrootste nederlaeg gekregen. Geheel de katholyke lyst is met eene groote meerderheid van stemmen doorgekomen.

M. De Breyne burgemeester en oud lid van de Kamer, waer hy onder de nonlichtige strommen geteld was, is niet herkozen. Het schynt dat men in geheel België den liberalen haspel moede is, want sedert eenigen tyd krygen de gouvernements-mannen slag op slag eene geweldige buis.

Het was meer dan tyd voor de eer, voor het welzyn, voor de vryheid en voor den Godsdienst van België.

VRYHEID EN GODSDIENST.

De Belg heeft twee zaken, welke hy als onschendbaer en heilig aanziet: ZYNE VRYHEID en ZYN GODSDIENST. Al wie aen deze durft raken, kan zeker zyn dat hy hem tot in de ziel verbittert. Dus van dien oogeblik af, dat ons maçonniek ministerie op die twee voor den Belg geheiligde zaken heeft durven aanslag doen, was het ook zeker, dat het van kant moest.

Lezen de liberalen dan nooit eenige bladeren van de historie van Belgenland? daer zouden zy dat geleerd hebben.

Vele kleermakers zyn zeer tevrede van den val van het ministerie; want zy hebben, in dit slecht saizoen van het jaer, veel werk gekregen met LIBERALE KAZAKKEN te draeijen en er KATHOLYKE van te maken.

SCHENDING DER KERKHOVEN.

De PETITIE tegen de schending van onze katholyke kerkhoven wordt overal zoo wel in Brussel, Antwerpen, Luik, Gent, enz. als in de kleinste dorpen met den grootsten geestdrift geteekend in alle klassen van volk. In Vlaenderen alleen heeft men reeds meer dan vier honderd duizend teekeningen.

Het gedacht alleen van hunne kerkhoven te zien ontheiligen en de beenderen van hen en van hunne voorvaders eens onder één geram-

schreeuwen dat alleman kwam uitgelopen, vliegt Mononkel toe, kretst hem zyn gezigt vaneen, slaet hem met een klomp op den kop, hangt aen hem als eene kat en laet niet af. Mononkel moest loopen gaen en zy, zy bleef nog wel een half uur voor de deur schreeuwen en hieren, en verweet hem al wat gedacht of naam had. Het was eerste fyne keur van krapuel. Eer zy eendlyk henen ging met hare harpe op den schouder, keert zy den rug aen het huis en slaet zy uog wel vyf en twintig keeren achter op hare rokken; daer, dat is voor u, stomme weerlicht! Op een der pachthoeven welke Mononkel verhuerde, woonde by zyne getrouwde dochter een man van by de honderd jaer. Deze kwam op zyn stokje eveneens Mononkel opzocken. Heer burgemeester, ik zal binnen eenige dagen eene gausche eeuw geleefd hebben; nooit ben ik uit Rombroek by den vreemde geweest; maer ik moet u bekennen dat ik de gemeente nooit in zulk ellendigen toestand gevonden heb. De partyschap is er binnen gekomen en men zoekt een burgemeesterschap aen een anderen over te geven. Ik koom u dat waerschuwen. — Wel, poddorie, schudde Mononkel met het hoofd, wat is dan hier vandaeg gaende! — Vereenig u met den pastoor en trouw niet meer; op deze voorwaarden alleen zult gy burgemeester blyven. Gy weet dat de jongeren by my veel raad halen koomen, en ik heb hun beloofd u deze twee voorwaarden namens de gemeentenaren koomen voor te stellen. Eere bend-

MONONKEL KWINTEN.

DERDE BOEK. — IX HOOFDSTUK.

Overal vuer in het dak. Mononkel maakt een tegencirculaire.

Is het niet jammer dat Mononkel zulken hoop van merkwaardige gedachten niet kon behoortlyk nitdrukken? Van duizende schriften van dien aard is er geen een dat dusdanige gespierde hekeling en zulke kleuren oplevert. Het merkwaardigste nog van al, hoe voorzigtig hy met de kiezers omgaet om ze niet te kwetsen en om te maken dat zy door de handelwys van Birings gehoord worden. Deze circulaire, waer zy volgens schryfstyl opgesteld, waer bekwaem om eene gausche kiezing om te zetten. Indien de menschen die geene studie hebben gedaen, toch het verstand maer hadden van te schryven gelyk zy spreken, dan waren zy byna zoo voldoende als letterkundigen; maer zy meenen dat zy met eene pen in de hand dezelfde tael moeten schryven die zy soms in akten van notarissen of proces-verbalen gezien hebben, het eenigste dat zy zagen en lazen.

De garde-champeter paste stiptelyk op zyn ner. Daer, gaf Mononkel hem de circulaire af, loop nu al wat de beenen dragen naer Maestricht by den drukker Van Heksel, en blyft wachten tot alles gedaen is. Vyf honderd exemplairen, versta, vyf honderd exemplairen. Wy zullen, poddorie, eens zien wat dat hier zal worden.

De processie begon. Frans was overal gaen weenen en smeeken: Ach! wist myn goede Mononkel maer hoe de zaken gelegen zyn! En hierop de eene of de andere op Mononkel aen. Kozyn kwam, een lid der familie Kwinten, het eerste binnen: Wy zyn familie; ik moet u toch komen waerschuwen: de kiezing van toekomenden zaterdag dreigt zeer slecht af te loopen. — Ik weet wel, zei Mononkel; Birings met zyne vuile klad papier; maer daer is al voor gezorgd. — Neen, kozyn, het is Birings niet; Birings kan alleen niets uitmaken, maer het zyn de gemeentenaren die Birings voordragen. — De gemeentenaren? zag Mononkel verwonderd op. — Ja, de gemeentenaren, kozyn; en laet het my u zeggen, gy hebt hun daer voor groote reden gegeven, twee groote misslagen begaen. — En die misslagen zyn? vroeg Mononkel bitsig. — Die misslagen zyn, eerstens uwe rusie met den pastoor, tweedens uw trouw met Jenneke. — De pastoor! sloeg Mononkel met de vuist op tafel. — Lie, kozyn, ik koom daer niet tusschen, maer voorzeg u het volgende: indien gy u, ten eerste, niet verzoend met den pastoor en, ten tweede, niet afziet van Jenneke, dan blyft gy geen burgemeester van Rombroek meer.

Een bedelaer, opgemaakt door Birings, niet wetende wat hy deed, trok nog voor de deur van Mononkel's wooning het liedje aen: Klingeling! Klingelang! Mononkel kwam giftig uit en geeft daer den armen bedelaer zulken hoop oorveegen

aen denkop dat de schoeijer niet wist waer hy stond noch waer voor hy deze pandoering kreeg.

De tweede waerschuwing kwam binnen onder de gedaente van een nichtje: Mononkel, myn lieve Mononkel, maek toch vriend met den pastoor en zie van enkeke af, of zoo niet zyt gy geen burgemeestemeer.

Alwer een andere bedelaer met: Klingeling! Klingeling! en Mononkel alweer nit en oorveegen inden hoop. En dat ging zoo maer toe den gausche dag door. Birings en Frans maelden met vollen smel. De schoolmeester: heer burgemeester, gy ent my; ik ben zoo lang onderwyzer in Rombroek als uwe gestrengheid burgemeester is: de aensende kiezing van tekomenden zaterdag zal welz een noodlottigen uitslag hebben indien gy niet ppast. — Meent gy dat, meester? begon Mononkel schrik te krygen. — Ik zeg het u, heer burgemester, ik zeg het u dringend, maek den vrede et den pastoor en laet dat huwelyk, in Gods me, toch steken! — Een lang vrouwmenschen een vyf en twintig jaer, en van die onbeschade gezigten, zwarte giftige oogen en ros hair, vhangeld en verscheurd, den toot van den halsdoer op een schouder weggedraeid, houdt by het hui van Mononkel stil en haelt daer op eene harpe k lietje van Klingeling! Klingelang! dapper op Mononkel als een wind naer buiten en geeft haer ee duchtige klets aen den kop. Hy had daer eene vr die niet pluus was. Zy begint dadelyk te

